

Рецензия

От проф. Димитър Трендафилов

За дисертацията „Буквеният знак в детското възприятие“

от Маргарита Дончева

Терминът „шрифт“ – в неговият първичен, производен, съвременен и типографски смисъл е една особена дисциплина, необходима и универсална за всички разновидности на пластичните изкуства. Шрифтът е понятие, изразяващо не само академичната дисциплина, но и пълнота и многостранна цялост от научни знания за всички изобразителни, графически, технически, както исторически, така и съвременните проблеми на писмеността. Когато говорим за шрифт – излизайки от първоначалния смисъл на термина, т.е. като буква, писмо, графичност и стил на писмото, при това в най-широк смисъл (като мисловна категория) и в малко по-тесен (като художествено творчество, като историческа даденост и съвременна практика) ние не можем да отменим проблема на онова, което наричаме писменост, писмена, книги и същност на знаковата информатика. Не можем да минем без всестранното разглеждане на писмеността като графическа, структурна, знакова, пиктографическа системи като едно съвършенство на мисловната еволюция. Писмеността като мистерия на качествата на човешкия дух, като проекция на по-висшите полета на физическия свят и още като мотор и проекция на езика и като фактор на еволюцията.

Нищо, че нашата задача за момента е много по-тясна, позволих си такова напомняне не за друго, а за да подчертая, че се касае за дисертация третираща проблеми насъщни за графическите изкуства и писмеността.

Дисертацията „Буквеният знак в детското възприятие“ съдържа три глави, 170 страници, онагледени с 123 илюстрации и библиография от 78 заглавия.

Аргументирано, на основата на сериозен анализ е посочено мястото времето и мярката в електронното обучение на младите хора, важно за хармоничното им развитие.

Във втора глава е акцентирано върху ръчното писане и влиянието му в изграждането на графичната култура у личността. Анализирани са Копърплейт (Англе) с много подходящи примери за изграждането му в книгата на Дейвид Харис „Изкуството на Калиграфията“.

Представеното „Помагалото по краснописание“ на Христо Данов от 1858 година и показаните в него образци на Англе са добре подбрани и е акцентирано върху методологията на усвояване на правилното писане. Направените графологични анализи и изобщо морала на възпитание от времето на Възраждането, Маргарита свързва със застъпеното образование по краснопис от това време и доказва нуждата от такова внимание и днес към писането на ръка в училище. Докторантът се опитва да намери точния момент за това в детската възраст.

Твърдението на Маргарита Дончева, че „Ако в сферата на другите изкуства има често субективни мнения и оценки, красивото писане се разбира и оценява от непрофесионалистите, макар и не винаги да се разбира като изкуство.“ е особено важно при определяне на нуждата и мястото на калиграфското възпитание сред младите хора.

Маргарита предлага методология за въвеждането на калиграфското възпитание в детската възраст чрез игри – упражнения, развиващи фината моторика и логиката на писане. Предложено е подобрене в организацията и оформлението на тетрадките по писане в първи клас. Анализирани са крайно критичната ситуация в момента с учебните помагала за тази възраст и нуждата от създаването на кирилски шрифт, конкретно за първоначалните упражнения по краснопис.

В докторския труд е обърнато специално внимание на методологията за калиграфско възпитание при децата, пишещи с лява ръка – тема, на която не се обръща достатъчно внимание в България.

В трета глава, докторантът разглежда някои от основните характеристики на определени шрифтове, като извежда основни похвати, подсилващи детското усещане при възприемането на даден шрифт. Направен е анализ на световно

